

➤ Aanlegtesten

Heeft de IBOP een voorspellende waarde?

Jaarlijks nemen enkele honderden dressuurpaarden deel aan de IBOP en dat maakt de IBOP een waardevol instrument in de merrieselectie. Maar wat zeggen de IBOP-resultaten over de toekomst van deze dressuurmerries? We werpen een blik op de cijfers.

Tekst: **STEEF ROEST** — Beeld: **DIRK CAREMANS E.A.**

De allerhoogste IBOP-punten ooit zijn voor Vivaldi-dochter Fanita. Deze volle zus van de KWPN-hengst Desperado won later de Pavo Cup en is in Zweden Lichte Tour gestart. De preferente Fanita is de moeder van de KWPN-hengst Neil (v.Governor).

In totaal hebben 5.699 dressuurpaarden (geboren vanaf 2003 tot en met 2019) een IBOP afgelegd. Het overgrote deel (de helft) van deze paarden kon in deze aanlegtest hun voorlopig keurschap omzetten in het keur- of elitepredicaat. Sinds enige jaren kunnen merries via de IBOP worden aangeboden voor stamboekopname en we zien in deze data ook stamboek- en veulenboekmerries. Net als een aantal ruinen, die via deze weg kunnen bijdragen aan het predicaat van hun moeder. Van alle dressuurpaarden die deelnemen aan de IBOP slaagt ongeveer 66 procent. Een derde komt dus niet in aanmerking voor het predicaat, wat benadrukt dat slagen voor de IBOP geen vanzelfsprekendheid is.

Gemiddelde score

De gemiddelde score van de geslaagde dressuurpaarden is 76,5 punten. Ongeveer de helft van de deelnemende dressuurpaarden behaalt een score van 75 tot 79,5 punten. Vijftien procent voldoet met een score tussen de 70 en de 74,5 net niet aan de IBOP-eisen, daartegenover staat dat ongeveer vijftien procent meer dan 80 punten weet te scoren. Met 85 punten of hoger spreken we van een goed geteste merrie, slechts 2,33 procent van de merries behaalt 85 of hoger. Dan is er nog een kleine groep die 90 punten of hoger

scoort. Een kleine groep met bijzondere paarden, waaronder Pavo Cup-toppers, hengstenmoeders en merries die het uitzonderlijk goed zijn gaan doen in sport of fokkerij.

De uitzonderlijke 10

De hoogste IBOP-punten ooit zijn voor Fanita. Deze Vivaldi-dochter scoorde in 2014 95 punten in de IBOP en nadien is er geen merrie meer geweest die in de buurt van deze score kwam. Deze volle zus van de KWPN-hengst Desperado won de

VERDELING IBOP-PUNTEN

Punten	Percentage
>90	0,33 %
85 – 89,5	2,00 %
80 – 84,5	13,13 %
75 – 79,5	50,96 %
70 – 74,5	15,16 %
65 – 69,5	13,46 %
60 – 64,5	4,37 %
<60	0,60 %

De Grand Prix-merrie Haute Couture (v.Connaisseur) behaalde 90 punten in haar IBOP en heeft sportief gezien alle verwachtingen ingelost. Met Dinja van Liere was de Connaisseur-dochter succesvol in de grote sport.

De voor 90 punten geteste Zoriana V.O.D. bracht in de fokkerij, naast de KWPN-hengsten Kjento en Mowgli V.O.D., ook de NMK-kampioene Niana V.O.D. De Jazz-dochter is inmiddels preferent en prestatie.

Het vertrouwen dat fokkers in de IBOP hebben is terecht: in sport en fokkerij leveren IBOP-merries beduidend betere resultaten.

Pavo Cup en ze liep later Prix st. Georges in Zweden. Haar 10 voor de draf is zeldzaam, maar er werden meer 10'en gegeven in de IBOP. Ook Gita A (v.Jazz), de moeder van de KWPN-hengst New Orleans (v.Blue Hors Farell), kreeg een 10 voor haar draf, wat destijds het totaal op 91,5 punten bracht. Jazz-dochter Zoriana kreeg ook een 10 voor haar draf. De moeder van de KWPN-hengsten Kjento en Mowgli V.O.D. behaalde 90 punten in haar aanlegtest. VSN-winnares Dolly kreeg een 10 voor haar galop, waardoor ze met 90 punten slaagde. Deze Ziësto-dochter liep later Lichte Tour.

Wat doen IBOP-merries in de sport?

Ruim 40 procent van de IBOP-merries wordt na het behalen van de IBOP niet meer uitgebracht in de sport. Blijkbaar is het behalen van de IBOP voor veel fokkers een voldoende prestatie,

waarbij in veel gevallen het kostenargument een rol speelt in het besluit om de merrie niet verder op te leiden voor de sport. De hoogte van de IBOP-punten maakt overigens geen verschil of een merrie wel of niet wordt uitgebracht in de sport.

Enerzijds een positief verschijnsel, want de beste merries brengen de fokkerij het snelste vooruit. Anderzijds zal dit percentage er in de toekomst wellicht heel anders uitzien: met behulp van moderne voortplantingstechnieken zullen nog meer merries sport en fokkerij kunnen combineren. Dat zien we nu al duidelijk terug bij de groep merries die 90+ scoren. Van deze uitzonderlijke merries worden er veel meer in de sport gereden en als dat niet is, lijkt dat vaak leeftijdsgebonden.

Van de niet-geslaagde dressuurpaarden wordt zo'n driekwart in de sport uitgebracht. Dat zijn er in verhouding dus meer, maar zo'n 40 procent van hen komt niet verder dan de klassen B, L of

De preferente Davina DVB (v.Johnson) is een schoolvoorbeeld van een uitzonderlijk goed geteste merrie voor wie de IBOP een voorspeller bleek voor haar latere sport- en fokkerijsucces. De Lichte Tour-merrie is moeder van de KWPN-hengst Kaiser DVB, het Grand Prix-paard Habibi DVB en de Lichte Tour-merrie Jalila DVB.

DigiShots

M. Van de merries die wel weten te slagen is dat maar 22 procent. We zien dat verhoudingsgewijs iets meer niet-geslaagde paarden in het Z1 lopen. Voor de klassen Z2, ZZ-Licht en ZZ-Zwaar geldt dat er procentueel gezien weinig verschil bestaat tussen de IBOP-merries en de paarden die niet wisten te slagen. Wel zien we dat beduidend meer IBOP-merries Z2 of hoger lopen, daarbij geldt dat de hoogte van de score ertoe doet als het gaat om de latere sportresultaten (zie kader).

Een onvoldoende IBOP-resultaat betekent overigens niet dat een merrie ongeschikt is voor de sport: we zien in de groep niet-geslaagde paarden ook Lichte Tour- en Grand Prix-merries. Het zijn er alleen procentueel de helft minder. Van de niet-geslaagde merries behaalt 3,4 procent de Lichte Tour, bij

de merries die wel het IBOP-predicaat dragen, verdubbelt dat percentage naar bijna 7 procent. Het percentage Lichte Tour-paarden neemt hard toe naarmate een merrie hogere punten in de aanlegtest haalt. Van de merries die 80 tot 84,5 punten scoorden, bereikt zo'n 10 procent de Lichte Tour. Bij de merries die 85 tot 89,5 punten halen, verdubbelt dat percentage tot bijna 22 procent en van de 90+-merries loopt bijna een derde de Lichte Tour.

Zware Tour

Hetzelfde geldt voor de Zware Tour-merries. Er bestaan zeker merries die in de IBOP niet konden overtuigen en het later toch goed zijn gaan doen. Dat kan meerdere redenen hebben, zonder dat het iets afdoet aan de potentie van het paard. Er bestaan paarden die meer tijd nodig hebben of pas in het zwaardere werk echt tot hun recht komen. Maar als we het grote geheel bekijken, zien we dat onder de groep dressuurmerries die niet weet te slagen voor de IBOP ongeveer 1,25 procent het hoogste niveau bereikt.

Van de merries die wel weten te slagen, bereikt iets meer dan 2 procent de Zware Tour. Klinkt 2 procent als heel weinig? Dat is het niet als we kijken hoe weinig merries uiteindelijk deze klasse bereiken. Van alle dressuurfokte merries geboren tussen 2003 en 2013 behaalt slechts 0,65 procent de Zware Tour.

Het percentage dat de Zware Tour bereikt, verdubbelt overigens ruimschoots (4,41 procent) als een merrie slaagt met

GEMIDDELDE IBOP-SCORE PER SPORTSTAND

Sportstand	Gemiddelde IBOP-score
B/L/M	72,11
Z1	73,16
Z2	74,31
ZZ-L	74,61
ZZ-Z	75,16
Lichte Tour	76,96
Zware Tour / Grand Prix	77,34

FLOOR DRÖGE: "MERRIES OM DE TOEKOMSTIGE GENERATIES TE VERBETEREN"

"Jaarlijks lopen een heel aantal dressuurmerries mee in de IBOP en ik sta daar altijd met veel plezier te jureren. Ik heb veel merries op de keuringen al gezien en ik volg altijd graag hoe de merries zich na het keuringstraject onder het zadel ontwikkelen. Het is ontzettend waardevol dat we een aanlegtest als de IBOP hebben. Op deze manier verkrijgen fokkers en geregistreerden al op relatief jonge leeftijd informatie over de aanleg van hun merrie. De informatie die dan verkregen wordt, blijkt dus inderdaad een voorspellende factor voor de toekomst te zijn. De merries die van nature techniek, souplesse, houding en balans in beweging hebben, en zich daarbij ook nog eens onder het zadel goed laten bewerken, zijn de paarden die we niet alleen voor de (top)sport, maar ook in de fokkerij nodig hebben om de toekomstige generaties nog beter te maken."

80 tot 84,5 punten. In de groep merries die 85 tot 89,5 punten behaalt is dat percentage met bijna 8 procent vervolgens weer aanzienlijk hoger.

Haute Couture is een mooi voorbeeld van een uitzonderlijk goed geteste merrie die later alle talent voor de Grand Prix bleek te hebben. Deze Connaisseur-dochter scoorde 90 punten in haar IBOP en zij ontwikkelde zich heel goed in de jongenpaardencompetities, met als hoogtepunten twee WK-finales en de Pavo Cup-titel. Dinja van Liere bracht de elitemerrie internationaal uit in de Grand Prix, met als afsluiter het EK in Hagen waar het duo bijna 80% in de kürfinale bij elkaar reed.

Hoe verhouden IBOP-scores zich tot sportresultaten?

In de eerder genoemde voorbeelden is er gekeken naar alle dressuurpaarden die vanaf 2006 een IBOP hebben gelopen. Daar zitten ook jonge, talentvolle paarden tussen die vanwege hun leeftijd nooit verder zijn gekomen dan het L of het M. Daarom is specifiek ingezoomd op paarden die geboren zijn vanaf 2003 tot en met 2013; deze paarden hebben genoeg kansen gehad om in de sport te kunnen lopen. Uit deze groep is de gemiddelde IBOP-score van een paard dat B, L of M loopt 72,11 punten. Een Z1-paard scoort alweer een punt meer en datzelfde geldt ook voor de klassen Z2 (74,31 punten) en ZZ-Licht (74,61 punten). Een paard dat later ZZ-Zwaar loopt, krijgt in de IBOP gemiddeld 75,16 punten toebedeeld en een Lichte Tour-paard ontvangt gemiddeld 76,96 punten. De

UITZONDERLIJK GOED GETESTE IBOP-MERRIES (>90 PUNTEN)

Merrie	Vader	Punten	Prestaties
› Fanita	Vivaldi	95	Pavo Cup-winnaar en Prix st. Georges in Zweden
› Imagine	Dream Boy	92	Tweemaal Pavo Cup-podium, WK voor Jonge Dressuurpaarden en ZZ-Licht met Bart Veeze
› Escalove	For Romance	91,5	
› Gita A	Jazz	91,5	Moeder van KWPN-hengst New Orleans (v.Blue Hors Farell)
› So What	Sandro Hit	91,5	ZZ-Licht
› Alina	Painted Black	91	Grand Prix met Daria Sushchinskaya (RUS)
› Wadonna	Inspekteur	91	ZZ
› Jacatra's Roos	Everdale	90,5	Lichte Tour met Patrick van der Meer
› Ice Princess STH	Davino V.O.D.	90,5	ZZ-Licht en moeder van KWPN-hengst Opoque (v.All at Once)
› Winoa	Jazz	90,5	Z1-dressuur, Pavo Cup-finale en WK voor Jonge Dressuurpaarden (2008)
› Omiek	Hermès	90,5	
› Haute Couture	Connaisseur	90	Pavo Cup-winnaar, tweemaal WK voor Jonge Dressuurpaarden en internationaal Grand Prix met Dinja van Liere
› Google	Ampère	90	ZZ
› Daula II	Gribaldi	90	Internationaal Lichte Tour met Danielle Heijkoop en WK paradressuur met Demi Haerens.
› Davina DVB	Johnson	90	Lichte Tour met Lianne Zoutendijk, moeder van internationale Grand Prix-paard Habibi DVB, het Lichte Tour-paard Jalila DVB en KWPN-hengst Kaiser DVB (v.De Niro)
› Latina M	Krack C	90	ZZ-Licht
› Annerijke	Jazz	90	WK voor Jonge Dressuurpaarden met Jennifer Sekreve en Lichte Tour met Jose van Essen
› Zoriana	Jazz	90	Z1-dressuur en moeder van KWPN-hengsten Kiento en Mowgli V.O.D.
› Dolly	Ziësto	90	Winnaar VSN Trofee en Lichte Tour met Rob van Puijenbroek

gemiddelde score van 77,34 punten die een Grand Prix-paard behaalt, laat zien dat de spreiding tussen een paard dat blijft steken in de lagere klassen van de basissport en een paard dat het hoogste niveau in zich heeft, zo'n vijf punten bedraagt.

Positieve correlatie

De tabel laat zien dat er een positieve correlatie bestaat tussen IBOP en de sport, maar de sportcarrière van een paard is ook aan milieufactoren onderhevig. Een bekende uitspraak is dat er meer Grand Prix-paarden in de wei staan dan dat er tussen de witte hekjes lopen. Er bestaan ook paarden met minder atletisch vermogen die dankzij een goed karakter (of een goede ruiter) alsnog het hoogste niveau bereiken. Daarom gaan we terug naar de ruim 40 procent aan IBOP-merries die niet in de sport wordt uitgebracht. Voor veel fokkers is het behalen van de IBOP-blijktbaar een voldoende prestatie. Doen deze merries het qua fokkerijresultaten daadwerkelijk beter?

Brengen IBOP-merries meer?

Van de IBOP-merries is 5,5 procent preferent, wat betekent dat deze merries hun exterieur en beweging door weten te geven aan hun nakomelingen. We kunnen nog verder inzoomen op de geslaagde merries die niet in de sport zijn uitgebracht: van hen is 8,8 procent preferent, wat zou kunnen betekenen dat deze groep uitsluitend in de fokkerij is ingezet. Ook dit lijken niet de hoogste percentages, maar van de niet-geslaagde merries is slechts 1,7 procent preferent. Kijken

we naar alle dressuurgefokte merries geboren tussen 2003 en 2013, dan zien we dat nog een iets lager percentage (1,26 procent) preferent weet te worden. Verhoudingsgewijs leveren de IBOP-merries dus veel betere fokkerijresultaten. De sport is het belangrijkste fokdoel. Het eerder genoemde verband tussen de IBOP-score en de latere sport van een merrie wordt pas echt interessant als blijkt dat de IBOP-merries ook meer sportpaarden voortbrengen. 2 procent van de IBOP-merries wordt prestatie, wat betekent dat ze minimaal twee of drie paarden geven die op hoger niveau in de sport presteren. Van de niet-geslaagde merries wordt slechts 0,6 procent prestatie. Dit verschilt maar weinig met het percentage dressuurgefokte merries geboren tussen 2003 en 2013 dat prestatie weet te worden (0,81 procent). Al moet daar wel bij worden vermeld dat veel merries pas op latere leeftijd prestatie worden en hier relatief jonge paarden tussen zitten.

Vroege voorspellers

Gezien de cijfers blijkt het vertrouwen dat veel fokkers in de IBOP tonen terecht te zijn. De uitzondering bevestigt de regel, maar procentueel gezien maken IBOP-merries meer kans op een succesvolle sportcarrière en de IBOP-merries die niet in de sport worden uitgebracht leveren beduidend meer sport- en keuringspaarden. Deze zogenaamde vroege voorspellers blijken inderdaad een indicator van de natuurlijke aanleg. •

De Davino V.O.D.-dochter Ice Princess STH liep naar 90 punten in de IBOP. De moeder van de imponerende KWPN-hengst Opoque maakt binnenkort haar debuut in de Lichte Tour.